

ВІДГУК

**офіційного опонента на дисертаційну роботу Злобіної Катерини Сергіївни на тему «Ефективність фінансового планування на підприємстві»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)**

1. Актуальність теми дослідження.

Актуальність вибору дисертантом теми дослідження обґрунтована тим, що формування сучасного конкурентного середовища у підприємстві потребує подальшого розвитку механізмів планування, прогнозування, які орієнтовані на забезпечення ефективного функціонування та розвитку підприємств реального сектору економіки.

Мінливі умови господарювання доводять об'єктивну необхідність компетентного планування та прогнозування, розробки дієвих систем показників фінансово-господарської діяльності підприємств, що є інформативними, цілеорієнтованими та дозволяють отримувати актуальну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень.

У країнах з розвинутою ринковою економікою вдосконалення інструментів і методів фінансового планування та прогнозування відбувається безперервно. Відсутність системного фінансового планування спричиняє брак інформації та стримує процеси розвитку; спричиняє неефективне використання матеріальних і фінансових ресурсів.

Системи і методи фінансового планування є складовими загальної системи управління підприємством та засобами балансування фінансових потреб і можливостей; вони відображають фінансову політику підприємства та забезпечують реалізацію відповідних цілей і завдань фінансової політики (розвиток матеріальної бази підприємства, соціальний розвиток тощо).

Саме тому дослідження, що проведені автором з метою розробки теоретичних положень, методичних і практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності фінансового планування є актуальними та своєчасними.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи науково обґрунтовані і достовірні. Вони базуються на теоретичних положеннях економічної науки, зокрема теорії фінансів і теорії управління та практичному досвіді функціонування підприємницьких структур. У роботі використано праці вітчизняних та зарубіжних вчених з обраної дисертанткою теми, законодавчі акти України, матеріали періодичних видань, офіційна інформація органів державної статистики України, фактичні матеріали та звітна інформація підприємств переробної галузі.

Зміст дисертаційного дослідження переконує, що здобувачка використовувала методи наукового пізнання: абстрагування, узагальнення, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, статистичного аналізу, графічний, матричний; методи графоаналітичних побудов, кореляційно-регресійного аналізу; в роботі вдало поєднано використання математичного апарату із закономірностями економічного розвитку.

Достовірність наукових положень, рекомендацій та висновків підтверджується таким:

- впровадженням результатів дослідження у практичну діяльність Товариства з обмеженою відповідальністю «ВІН-ГРУП», ТОВ «ВІРТУС-ТРЕЙД», ТОВ «Губернія-2009», ТОВ «ВІК ЛОГІСТИК»;
- впровадженнями в навчальний процес Класичного приватного університету (м. Запоріжжя), Дніпровського державного технічного університету, що підтверджено відповідними довідками;
- апробацією на 3-х міжнародних, 4-х всеукраїнських науково-

практичних конференціях.

Загальні висновки до роботи є повними, в яких належним чином узагальнено інформацію та відображають авторське бачення вирішення проблем ефективності фінансового планування на підприємстві.

3. Ступінь новизни наукових положень дисертації. Наукова новизна дисертаційної роботи Злобіної К.С. полягає у розвитку теоретичних положень, розробленні комплексу методичних підходів до фінансового планування й удосконаленні науково-методичних підходів до організації та визначення ефективності фінансового планування на підприємстві.

У процесі дослідження отримано такі найбільш вагомі результати.

Запропоновано науково-методичний підхід до оцінювання потенційних фінансових можливостей зростання прибутку на основі розрахунку нормативних величини граничного значення виробничої потужності підприємства, обсягу виробництва й зниження витрат на одну гривню обсягу виробництва з урахуванням реального приросту потужності завдяки впровадженню організаційно-технічних заходів (с. 109 – 113, 122 – 124).

Удосконалено методичний підхід до фінансового планування та складання плану-прогнозу. В основу підходу покладено ланцюгову матричну модель, яка включає систему показників та агрегованих нормативів; модель забезпечує ідентифікацію проблемних завдань в управлінні та здійснення контролю за виконанням планових показників (с. 94 – 97, 104 – 109, 147 – 154).

Удосконалено інформаційно – аналітичну систему оцінювання й фінансового стимулювання поліпшення економічних результатів роботи служб підприємства, яка базується на визначенні рівня напруженості

завдань за обсягом економічного ефекту від упровадження організаційно-технічних заходів у службах підприємства (с. 124 – 128).

Розроблено удосконалений комплекс науково-методичних підходів до визначення граничних витрат підприємства на основі розрахунку точки беззбитковості, що дозволяє визначати запас міцності та рівень граничних витрат підприємства при розробленні плану-прогнозу (114 – 122).

Дістали подальшого розвитку: організаційна система гнучкого трирівневого планування (79-88), науково-практичний підхід до визначення відносної економії умовно-постійних витрат підприємства (129 – 132), система принципів планування (с. 35 – 44), цілеорієнтовані критерії оцінювання ефективності фінансового планування (с. 61 – 66).

4. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях.

Результати досліджень знайшли відображення у 14 наукових працях загальним обсягом 6,3 ум.-друк. арк., з яких у фахових виданнях опубліковано 6 робіт загальним обсягом 5,9 ум.-друк. арк. Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає вимогам щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Наведені у авторефераті публікації відображають основний зміст дисертації і одержані автором наукові результати.

5. Відповідність дисертації встановленим вимогам.

За своєю структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам, встановленим до кандидатських дисертацій. Дисертація складається із вступу, трьох розділів і висновків, викладених на 157 сторінках машинописного тексту. Робота містить 27 таблиць, 27 рисунки, 4 додатки та список використаних джерел зі 170 найменувань.

6. Важливість для науки і національного господарства результатів дослідження і рекомендацій щодо їх подальшого практичного використання.

Результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності підприємств різних галузей економіки, форм власності та організаційно-правових форм при вдосконаленні підходів до оцінювання ефективності фінансового планування на підприємстві, а теоретичні положення дослідження доведені до рівня практичного використання підприємствами та стали вагомим внеском в управління підприємством через використання нових запропонованих підходів до фінансового планування та оцінювання його ефективності.

Результати дисертаційної роботи знайшли своє практичне застосування в діяльності окремих підприємств, зокрема впроваджено в роботу ТОВ «ВІН-ГРУП» (акт впровадження № 85 від 28.02.2020), ТОВ «ВІРТУС-ТРЕЙД» (довідка № 359-20 від 18.03.2020), ТОВ «Губернія-2009» (довідка № 52-131 від 20.03.2020), ТОВ «ВІК ЛОГІСТИК» (довідка № 536 від 15.03.2020 р.).

Авторські розробки використовують у навчальному процесі Класичного приватного університету при викладанні дисциплін «Економіка підприємства», «Ефективність діяльності підприємств» (довідка № 10/19 від 14.03.2019) та Дніпровського державного технічного університету при викладанні дисциплін «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Фінансовий менеджмент» (акт впровадження № 06дн-13 від 29.02.2019).

7. Дискусійні положення і зауваження за змістом дисертації.

Враховуючи ґрунтовність і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих автором у дисертації, вважаємо, що деякі з них є дискусійними і потребують уточнення.

1. Автор стверджує, що річний приріст виробничих потужностей за рахунок організаційно – технічних заходів слід передбачати в розмірі 3 –

5%, але не обґрунтовано зазначений рівень приросту. Необхідно довести економічну доцільність запропонованого приросту (с. 111).

2. У дисертаційному дослідженні запропонована шкала змін базового рівня преміальних виплат працівникам технічних служб в залежності від коефіцієнту напруженості плану. На нашу думку, для обґрунтування рівня преміальних виплат, доцільно надати детальну характеристику (опис) цієї шкали та обґрунтувати вибір шкали саме для працівників технічних служб (с. 127).

3. У роботі автором зазначено, що суттєвим резервом підвищення ефективності діяльності підприємства є усунення непродуктивних витрат та збитків. Але в дисертаційному дослідженні не відображено якісний склад витрат, які автор вважає непродуктивними (с. 139).

4. Автор стверджує, що матричні моделі є дієвим інструментом фінансового планування, а показники витрат, які використовуються при складанні матриць, мають бути максимально оптимізовані. Слід пояснити, що авторка розуміє під «максимальною оптимізацією» витрат та яким чином процес оптимізації впливає на фінансові результати діяльності підприємства (с. 149).

5. На нашу думку, в дисертаційному дослідженні недостатньо повно розглянуто іноземний досвід фінансового планування та недостатньо висвітлено аналіз впливу планування на ефективність діяльності сучасного підприємства.

6. Дисертаційна робота значно виграла б, якщо узагальнити підходи до вимірювання ефективності планування на різних економічних рівнях (с. 50) та представити цю інформацію схематично.

Проте, висловлені зауваження і зазначені недоліки не знижують позитивну оцінку теоретичного рівня та практичного значення результатів дисертаційної роботи Злобіної К.С.

Заключний висновок по дисертації.

Дисертаційна робота Злобіної Катерини Сергіївни «Ефективність фінансового планування на підприємстві», є завершеною науковою працею, яка містить вирішення важливої наукової проблеми, має наукову новизну, теоретичне і прикладне значення.

В цілому дисертаційна робота на тему «Ефективність фінансового планування на підприємстві» відповідає вимогам на здобуття наукового ступеню кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), а її автор, Злобіна Катерина Сергіївна, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук.

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів
Запорізького національного університету

Н.Г. Метеленко

Вчений секретар ЗНУ

О.А. Проценко

